

Dnr.
Ai-897-97
1997 -10- 3 0
RIKSKRIMINALPOLISEN

KKE 18012-1

Å. L. P.
ANKOM
1997 -10- 2 9
RIKSKRIMINALPOLISEN

1997-10-29

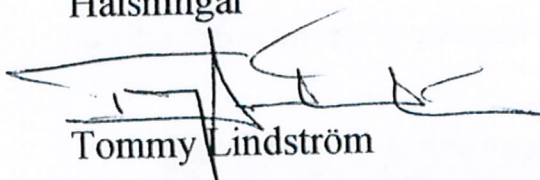
Lars Nylén
Rikskriminalpolisen

Lasse!

Översänder en rapport över de bottenundersökningar som gjordes på
privat initiativ i augusti 1997 av SUBMAR A/S.

x) Förvaras godsrum /70

Hälsningar

Tommy Lindström

14/11-97 88

Redogörelse beträffande bottenundersökning i Klara sjö.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

RPS
Rikskriminalen
Palmegruppen
Box 12556
102 26 Stockholm

Dnr.
A-897-97
1997 -10- 3 0
RIKSKRIMINALPOLISEN

RIKSPOLISSTYRELSEN
Ink. -10- 2 9
RIKSKRIMINALPOLISEN

Per Hey
ANKOM
1997 -10- 2 9
RIKSKRIMINALPOLISEN

Redogörelse beträffande bottenundersökning utförd i Stockholm vid Kungsbron, Centralbron och S:t. Eriksbron i perioden f.o.m. 5/8 t.o.m. 14/8 1997.

Det svensk-norska dykeriföretaget SUBMAR A/S genomförde en bottenundersökning vid Kungsbrons västra del, samt vid båda sidorna av Central-bron. Det påbörjades även en bottenundersökning vid S:t. Eriksbrons östra sida. Den senare fick dock avbrytas då kanalbotten var täckt med alltför stora mängder av skrot. För att kunna genomsöka bottensedimentet på denna plats, skulle det ha krävts cirka fyra dagars skrotbärgning först. De dagar som var avsatta för projektet visade sig ej tillräckliga för att fullfölja detta.

Bakgrund

Initiativet till dessa bottenundersökningar togs av undertecknad och utvecklades från följande händelser:

[REDACTED]

[REDACTED]

Redogörelse beträffande bottenundersökning i Klara sjö.

[REDACTED]

[REDACTED]

Massmedia rapporterade att polisen inte tänkte genomföra några dykningar i det aktuella området med motiveringen att det vid tidpunkten för mordet var isbelagt i hela Klara sjö och kanalen, vilket skulle ha omöjliggjort dumpning av vapnet där, samt att det inte fanns någon teknik som skulle kunna hitta ett vapen som dolde sig i bottenlammet.

Jag kontrollerade uppgifterna om isläget vid tidpunkten och fann följande: Det var visserligen kallt under den aktuella perioden och även under mordnatten, men flera uppgifter bekräftade för mig att Klara sjö med kanalen under bro-arna sällan helt fryser till. Orsaken är att några dagvattenutsläpp mynnar ut i området. Jag fick även en uppgift om att en ränna vid tillfället fanns bruten under Kungsbron och Centralbron. Dessutom visste jag att den söktechnik fanns tillgänglig vilken man sade sig veta att den inte existerade, den uppgift hade, enligt massmedia, Polisen fått från expertis inom subteknik vid Tekniska Högskolan i Stockholm.

Jag kontaktade då min samarbetspartner [REDACTED], för att undersöka om man kunde åta sig ett uppdrag i Sverige. Då jag fick klartecken om detta, sände jag ett meddelande till Palmegruppen där jag förklarade mig villig till att lämna information därom. Jag utgår ifrån att mitt meddelande nådde fram till Palmegruppen, men jag hörde inget därifrån.

Kort därefter så sammanförde jag [REDACTED] och Tommy Lindström i Stockholm. Man skulle undersöka om det fanns förutsättningar för att genomföra en bottenundersökning i privat regi. Man diskuterade med Hamnkaptenen och Sjöpolisen om de rent sjörättsliga regler som skulle tillämpas. Man tog även hänsyn till de miljöaspekter som råder inom det aktuella området.

De rederier som trafikerar området informerades och ett samarbetssystem upprättades, detta för att undvika navigationsproblem vid eventuella trånga passager.

Redogörelse beträffande bottenundersökning i Klara sjö.

Stockholms Hamn medverkade med att ställa arbetspontonerna till vår disposition. All denna positiva samverkan föranledde till ett ställningstagande och beslut om att genomföra detta självpåtagna uppdrag.

Deltagande personer

De personer som genomförde den operativa delen av projektet var:

Den dagliga arbetsledaren, Sjökapten [REDACTED] denne besitter stor erfarenhet från norsk off-shore industri.

Tekniker [REDACTED] tillhörande det tyska företaget Elac som är specialist inom subteknik, (undervattenteknik).

Elektriker [REDACTED], med behörighet från marint baserad elektronik fungerade som assistent till [REDACTED]

Två norska dykare, [REDACTED] och [REDACTED], dessa var handplockade för sin erfarenhet från mycket krävande dykupdrag.

Som dykassistenter fungerade [REDACTED] och [REDACTED], båda från Sverige och med yrkeslicens.

Den operativa samordnaren var [REDACTED] från Norge.

Projektets kontaktman med myndigheterna var Tommy Lindström.

Teknik

Den teknik som tillämpades är bottenpenetrerande, med en sökdiаметer på 40 cm. En ljudbåge arbetar sig ner genom bottensedimentet. De föremål som döljer sig där nere förekommer sedan som prickar på den skrivare som teknikern avläser. Där kan även djup under bottenytan, samt föremålets storlek tydas.

Då sökutrusingens arbetsdiаметer endast är 40 cm, krävs en mycket stor noggrannhet i information och till detta, ett väl inarbetat samarbete

Redogörelse beträffande bottenundersökning i Klara sjö.

mellan sökutröstningens tekniker och den dykare som opererar på botten.

Sökrutiner

Följande rutiner har tillämpats: Den tekniska givaren är fäst vid en stång som sticker ner cirka två meter under vattenytan. Stången är fäst till en rullyta, som i sin tur ligger över en H-balk. Denna H-balk sitter fastsatt

längs med pontonens kortsida. En man har som sin uppgift att sakta dra givarstången från H-balkens ena sida till den andra.

Då teknikern får utslag som visar att föremål döljer sig i bottensedimentet, så varskor han stopp. Därefter mäts avståndet från H-balkens högra sida till den punkt där givarstången står och dykaren som ligger i sökområdets närhet aktiveras. Ett lod sänks till botten vid den markering som noterats.

Dykaren har nu bara att med handen följa lodlinan ner till botten. Han får genom telefonförbindelse med dykledaren nu även reda på hur djupt ner i bottensedimentet föremålet döljer sig.

En yta av 40 cm bredd och 5 m längd avsöktes åt gången, därefter förflyttades pontonen till en ny position. Den nya positionen skall dock överlappa det tidigare genomsökta området. Detta för att det inte ska förekomma något oavsökt område mellan förflyttningarna. I sådana sammanhang som förelåg, då högsta noggrannhet är av stor betydelse, är detta tillvägagångssätt mycket tillförlitligt men tidskrävande.

Isförhållandet och operationen

De dagar som avsattes för projektet fann vi från början vara tillräckliga i förhållande till det isfria område som jag vid operationens början hade kännedom om.

Det som sedan hände under projektets gång. Var att personer från Skanska samt Stockholms Vattenverk som under den aktuella perioden bedrev verksamhet i Klara sjö. Dom kontaktade oss och informerade om

Redogörelse beträffande bottenundersökning i Klara sjö.

att Kungsbrons västra och östra sida varit isfria. I betydligt större omfattning än vad vi tidigare kände till. Med ett större isfritt område under den aktuella kvällen, så ökade givetvis de ytor som var möjliga för en eventuell dumpning av mordvapnet. Detta komplicerade naturligtvis det tidsperspektiv som vi hade att rätta oss efter.

Området vi genomsökte vid Kungsbron sträcker sig på brons västra sida, från Kungsholmen mot City, 2 m in under brospannet, fram till den del av City-sidans botten som är täckt av byggrester från Skanskas anläggningsarbete och dessutom från brosidan 25 m ut.

Centralbrons båda sidor genomsöktes längs broräckets sträckning från Kungsholmen till Citysidan och 15 m ut i kanalen på vardera sidan av bron.

Då bottensedimentet i Klara sjö är gifthaltigt och ej bör rubbas i onödan, var vår bedömning att den teknik och det tillvägagångssätt vi använde var det minst störande, då endast de ställen där tekniken visade att föremål fanns dolda i bottensedimentet rördes upp.

Under måndagen den 4/8 installerades den tekniska utrustningen, samt de redskap som skulle brukas. De norska dykarna anslöt sig under förmiddagen.

Tidigt tisdag morgon förhalades dykpontonen till Klara sjö och lades i position intill Kungsbrons västra sida.

Tisdagen var egentligen avsedd som projektets första arbetsdag. Detta gick dock inte att genomföra, då massmediaintresset blev av mycket större omfattning än vi hade förutsett.

Information och massmedia

Min åsikt beträffande vårt förhållande till massmedia var att det nog var gynnsammare för oss att tillmötesgå massmedias intresse, än tvärtom.

Självklart blev vi av massmedia tillfrågade om detta var ett reklamjippo inför den Vattenfestival som var stundande. Vårt svar, var att en av

Redogörelse beträffande bottenundersökning i Klara sjö.

orsakerna till projektets skapande, var att visa den teknik vi förfogade över. Vår inställning till massmedia var hela tiden att endast informera om den teknik vi hade tillgänglig. Vår inställning likaledes är att inte ha synpunkter på den rent historiska delen av Palmefallet ej heller att kommentera polisens arbete.

Den garanti vi kunde ge för vår kompetens och vårt kunnande var, att om det fanns vapen eller andra för polisen intressanta föremål inom det

område vi ämnade genomsöka, så skulle detta komma att upptäckas och registreras med vår söktechnik och vårt tillvägagångssätt med tillhörande regelfasta rutiner.

Med denna förklaring till massmedia hade vi samtidigt tagit på oss ett stort ansvar och vi visste att vårt arbete och vårt agerande skulle granskas noggrant.

Som tidigare nämnts var bottenområdet strax under Kungsbrons västra broräcke täckt av stora mängder skrot, detta måste först rensas bort, innan sökutrustning kunde penetrera bottensedimentet. Detta område blev det mest tidskrävande, men det var dock där de båda vapnen, samt ammunitionen påträffades.

Då projektet var ett helt privat initiativ och vi endast hade en ytlig kontakt med polisen, påtog jag mig ansvaret för de två tillfällen då massmedia fick tillgång till bilder på de vapen som påträffades. Om inte så hade säkert massmedia belägrat polishuset med krav på information.

Man kan självklart ställa sig frågan varför vi skulle låta massmedia få kännedom om att vi överhuvudtaget gjorde vapenfynd och om detta isåfall bara skedde av egenintresse.

Här vill jag framföra att vi hade talat om för massmedia att vi var mycket kompetenta inom det som här skulle ske. Självklart ville vi då bevisa att vår teknik och vårt tillvägagångssätt fungerade som vi utlovat.

Tilläggas skall dock, att om projektet hade genomförts i samarbete med polisen, så hade självfallet de regler och rutiner som finns där tillämpats till fullo.